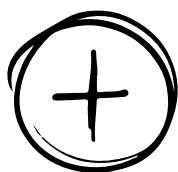

VRSTEVNICKÉ VZDĚLÁVÁNÍ

Principem peer programů, neboli vrstevnického vzdělávání, je aktivní zapojení vrstevníků, kteří pozitivně působí na formování vědomostí, postojů a chování svých spolužáků, spolužaček, kamarádů a kamarádek skrze vzdělávací aktivity, sdílení informací a zkušeností. Vrstevníci jsou jedinci, kteří mohou patřit do stejné věkové skupiny nebo vychází z podobného rodinného či sociokulturního zázemí, mají podobný sociální status nebo zájmy. Vrstevníci hrají důležitou roli v psychosociálním rozvoji většiny dospívajících. Výzkumy ukazují, že dospívající spíše mění své postoje a chování, pokud získají informace od vrstevníků, kteří se potýkají s podobnými obavami a tlaky.

VÝHODY

- + Vrstevníci jsou důvěryhodný zdroj pro změnu názorů a postojů.
- + Citlivá témata jsou mezi vrstevníky snáze přenositelná.
- + Zapojení studentů/ek do rozvoje jakéhokoli vrstevnického programu přispívá k jeho udržitelnosti a efektivitě.
- + Vrstevnické vzdělávání zmocňuje mladé a dává jim příležitost účastnit se aktivit, které se jich týkají a ovlivňovat dění kolem sebe.
- + Žáci se mohou skrze vrstevnické vzdělávání naučit novým dovednostem a získat praktické zkušenosti.

NEVÝHODY

- ▢ Výsledky mohou být méně profesionální.
- ▢ Je třeba vynaložit více úsilí a zdrojů k zapojení a motivaci studentů/ek

TIPY PRO PEDAGOGY A PEDAGOŽKY

- Dejte studentům/kám důvěru a volnost, přistupujte k nim jako ke “kolegům”.
- Nechte je vybrat si téma které je opravdu zajímavá.
- Zkuste jim předat část svých kompetencí - například domluva akce s vedením školy. Zároveň si však od začátku ujasněte své role a zodpovědnost. Nastavte společně plán spolupráce a komunikace.
- Zjistěte jejich potřeby a obavy, domluvte jim speciální školení (například školení lektorských dovedností).
- Budte tu pro ně - podpořte jejich aktivity, pomozte s organizací, vyřešením problémů apod.
- Motivujte a oceňte jejich práci “navíc”.
- Vrstevnické vzdělávání můžete využít během výuky (prezentace, diskuse aj.), napříč ročníky (starší studenti vytváří aktivity pro mladší) i v rámci mimoškolních aktivit (založení školního klubu, uspořádání výstavy, koncertu, projektového dne apod.)

Tipy na studentské aktivity:

Začněte jednodušší aktivitou (například promítání filmu).

Nezapomínejte na společný cíl, i když se třeba aktivity nedaří nebo dochází ke konfliktům.

Proveďte se studenty a studentkami nějakou formu evaluace, v průběhu i po skončení aktivit.

Maraton psaní dopisů: www.amnesty.cz/maraton

Promítej i ty!: www.promitejity.cz

Olympiáda lidských práv: www.olpcr.cz

1) VÝBĚR TÉMATU

Studenti/ky by si měli sami vybrat téma, kterému se chtějí věnovat. Případně můžou vymýšlet už konkrétní akci.

2) BRAINSTORMING

Připravte si velký flipchartový papír, na který budete zaznamenávat nápady studentů.

Brainstorming má následující pravidla:

- Studenti/ky mohou říct úplně cokoli, neexistuje špatný nápad.
- Čím více nápadů, tím lépe.
- Zapisující zaznamenává vše, nápady nehodnotí a nekomentuje.
- Účast je dobrovolná, každý nemusí mít nápad.

3) VÝBĚR AKTIVIT

Následně je důležité vybrat si tu nejzajímavější aktivitu nebo aktivity. Může se použít hlasování, kdy každý bude mít dva hlasy. Pokud to dává smysl, aktivity se mohou i propojit. Výsledný výběr nějak výrazně označte - například zakroužkujte.

4) ROZDĚLENÍ ÚKOLŮ

Udělejte seznam úkolů, které je třeba udělat před akcí, v průběhu akce a po akci. Zvolte také koordinátora akce. Před akcí - Domluva s vedením školy, příprava letáků a plakátů, událost na FB a další propagace, pozvání lidí, příprava materiálů... Během akce - Příprava prostorů, techniky, moderování, natáčení videa, focení, vítání hostů, úklid... Po akci - Napsání článku o akci, vložení fotek na FB...

4) REALIZACE AKCE

5) ZPĚTNÁ VAZBA A MOTIVACE K DALŠÍM AKCÍM

Ať už je akce povedená, či nikoliv, je důležité se studenty/kami probrat, co se povedlo, co se nepovedlo a co by příště udělali jinak. Nechte studenty/ky říct nejprve jejich dojmy, poté můžete přidat také svou zpětnou vazbu (pozitivní dojmy vždy jako první). Nezapomeňte ocenit jejich aktivitu a snahu!